

*Inicijativa za REKOM
Initiative for REKOM
Иницијатива за РЕКОМ
Nisma për KOMRA
Pobuda za REKOM*

Predsjednik Crne Gore, gospodin Filip Vujanović
Predsjednik Hrvatske, gospodin Ivo Josipović
Predsjednik Srbije, gospodin Boris Tadić
Član Predsjedništva BiH, gospodin Nebojša Radmanović
Član Predsjedništva BiH, gospodin Željko Komšić
Član Predsjedništva BiH, gospodin Bakir Izetbegović
Predsjednica Kosova, gospođa Atifete Jahjaga
Predsjednik Makedonije, gospodin Gorge Ivanov
Predsjednik Slovenije, gospodin Danilo Türk

07. oktobar 2011.

Predmet: osnivanje REKOM-a

Sarajevo, Beograd, Priština, Zagreb, Skopje, Podgorica, Ljubljana

Poštovani predsjedniče Crne Gore,

Obraćamo vam se jer smatramo da građani zemalja nastalih na prostoru nekadašnje SFRJ imaju potrebu i pravo da saznaju sve činjenice o ratnim zločinima i drugim masovnim kršenjima ljudskih prava počinjenim tokom ratnih sukoba 1990-tih godina, kao i kasnijim posljedicama tih ratova.

Post-jugoslovenska društva već više od decenije, otkada je oružje zanijemilo, ne uspijevaju da se izbore sa teškim nasljeđem ratne prošlosti, velikim dijelom zbog toga što su mnoge činjenice o ubijenim, prisilno nestalim, mučenim, protjeranim, o ljudima koji su patili na toliko različitih, strašnih načina, još uvijek nepoznate. Imena malog broja mrtvih se znaju, porodice više od 13.000 prisilno nestalih i dalje tragaju za svojim najdražima, žrtve nemaju sistematske mogućnosti da traže i dobiju pravedne reparacije, a nedostatak pouzdano utvrđenih činjenica o stradalima koristi se za političku manipulaciju, nacionalističku promociju, podsticanje mržnje i netrpeljivosti.

Inicijativa za osnivanje Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na području nekadašnje SFRJ (REKOM) pokrenuta je kako bi činjenice o stradalima konačno bile utvrđene i prihvaćene od svih strana, te kako bi naša društva prestala da poriču i relativizuju zločine činjene u njihovo ime. To je podsticaj da javnost i države priznaju nepravdu nanijetu žrtvama, da se najzad čuje i glas preživjelih i porodica stradalih, da im bude omogućeno da javno iskažu svoje patnje, da ih čujemo neposredno, da im umjesto prećutkivanja i poniženja bude pruženo saosjećanje i solidarnost.

Osnivanje REKOM-a podržali su brojna udruženja žrtava i njihovih porodica, ratni veterani i bivši logoraši iz svih post-jugoslovenskih zemalja, vjerske zajednice, nevećinske etničke grupe, aktivisti za ljudska prava, brojni pravnici, pedagozi i historičari, a naročito veliki broj mladih.

Ovim pismom želimo da damo glasnu i snažnu podršku Inicijativi za REKOM, jer vjerujemo da je utvrđivanje, objavljivanje i prihvatanje činjenica na regionalnom nivou neophodno svima, kako bismo stvorili osnovu da se žrtvama vrati dostojanstvo, da budu zadovoljena njihova prava, da bude utvrđena sudbina prisilno nestalih i da se strahote zajedničke nam bliske prošlosti nikada ne ponove.

Inicijativa za REKOM je najbolja prilika da najzad prestanemo da o prošlosti govorimo i mislimo kao da ona još uvijek traje, da se sa njome suočimo, da počnemo da pamtimo i učimo iz nje, umjesto što nastavljamo da je živimo.

Uz ovaj društveni, inicijativa za REKOM ima potencijal svježeg i mjerodavnog izvora podataka za pravosuđe, istoriju i politiku u regionu, a naročito za stvaralačko moralno i psihološko preispitivanje konteksta iz kojeg potičemo i u kojem živimo, kapacitet presudnog uticaja na budućnost i na osvajanje davnije prošlosti u ime te nove budućnosti. Inicijativa za REKOM može da učini boljim naša društva, a prije svega nas same.

Mi, kojima je rat u Jugoslaviji sa svim posljedicama predmet profesionalnog istraživanja i umjetničkog viđenja, povod za razmišljanje i zabrinutost o sudbini sjećanja i istine, u svoje i u ime etike posla kojim se bavimo, tražimo da učinite sve što je u vašoj moći da ta inicijativa zaživi i da REKOM započne rad na osnovu Statuta koji je nakon godina konsultacija sa građanima cijelog regiona usvojila Skupština Koalicije za REKOM.

S poštovanjem,

1. Slobodan Marunović, glumac, Crna Gora
2. Duško Vuković, novinar, Crna Gora
3. Varja Đukić, glumica, Crna Gora
4. Žaklina Oštir, glumica, Crna Gora
5. Marija Perović, rediteljka, Crna Gora
6. Leo Djokaj, pisac i kompozitor, Crna Gora
7. Andrej Nikolaidis, publicista, Crna Gora
8. Božena Jelušić, publicistkinja i profesorka književnosti, Crna Gora
9. Branko Baletić, reditelj, Crna Gora
10. Janko Ljumović, direktor Crnogorskog narodnog pozorišta, Crna Gora
11. Mirjana Karanović, glumica, Srbija
12. Gorčin Stojanović, reditelj, Srbija
13. Nikola Đuričko, glumac, Srbija
14. Aleksandra Jovićević, teatrološkinja, Srbija
15. Ivan Čolović, pisac i izdavač, Srbija
16. Lenka Udovički, rediteljka, Srbija
17. Biljana Srbljanović, dramska spisateljica, Srbija
18. Slobodan Šijan, reditelj, Srbija
19. Milena Dragičević – Šešić, profesorka, Fakultet dramskih umjetnosti, Srbija

20. Kokan Mladenović, reditelj, Srbija
21. Egon Savin, reditelj, Srbija
22. Branko Cvejić, glumac, Srbija
23. Radmila Lazić, pjesnikinja, Srbija
24. Dragan Velikić, pisac, Srbija
25. Božo Koprivica, pisac, Srbija
26. Dejan Mijač, reditelj, Srbija
27. Nikola Samardžić, istoričar, Srbija
28. Branka Petrić, glumica, Srbija
29. Svetislav Basara, književnik, Srbija
30. Vladimir Arsenijević, pisac, Srbija
31. Iva Milošević, rediteljka, Srbija
32. Stevan Filipović, reditelj, Srbija
33. Lazar Stojanović, reditelj, Srbija
34. Teofil Pančić, novinar, Srbija
35. Dušan Jovanović, reditelj, Slovenija
36. Vinko Moderndorfer, dramaturg, pisac i reditelj, Slovenija
37. Goran Vojnović, književnik, Slovenija
38. Marjan Strojan, pjesnik, Slovenija
39. Josip Osti, pjesnik, Slovenija
40. Radko Polič, glumac, Slovenija
41. Veno Taufer, pjesnik, Slovenija
42. Miroslav Slana - Miros, pjesnik, književnik i dramaturg, Slovenija
43. Vera Kržišnik Bukič, sociološkinja i publicistkinja, Institut za narodnostna pitanja, Slovenija
44. Matevž Krivic, pravnik i publicista, Slovenija
45. Tone Peršak, reditelj i književnik, Slovenija
46. Boris Vezjak, filozof, Pedagoški fakultet, Maribor, Slovenija
47. Oto Luthar, istoričar, Istraživački institut Slovenačke akademije nauka i umjetnosti, Slovenija
48. Mladen Dolar, profesor, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija
49. Uršula Lipovec Čebren, antropološkinja, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija
50. Spomenka Hribar, spisateljica, Slovenija
51. Sergej Flere, publicista, Filozofski fakultet, Maribor, Slovenija
52. Metka Mencin Čeplak, sociološkinja, Fakultet društvenih nauka, Ljubljana, Slovenija
53. Vlado Miheljak, sociolog, Fakultet društvenih nauka, Ljubljana, Slovenija
54. Aleš Debeljak, književnik, profesor, Fakultet društvenih nauka, Ljubljana, Slovenija
55. Božo Repe, istoričar, publicista, profesor, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija
56. Svetlana Slapšak, dekanica ISH (Institutum Studiorum Humanitatis), Slovenija
57. Božidar Slapšak, profesor, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija
58. Dušan Nećak, istoričar, profesor, Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija
59. Neža Kogovšek Šalamon, istraživač, Mirovni institut, Ljubljana, Slovenija
60. Andrej Rozman Roza, glumac, Slovenija
61. Janez Janša, glumac, Slovenija
62. David Tasić, publicista, Slovenija
63. Milena Zupančič, glumica, Slovenija
64. Igor Mekina, novinar, Slovenija
65. Vinko Brešan, reditelj, Hrvatska
66. Alma Prica, glumica - dramska prvakinja, Hrvatska
67. Vilim Matula, glumac, Hrvatska

68. Rade Šerbedžija, glumac, Hrvatska
69. Jurica Pavičić, novinar, pisac i filmski kritičar, Hrvatska
70. Mate Matišić, dramaturg, scenarista, kompozitor i muzičar, Hrvatska
71. Oliver Frljić, pozorišni reditelj, Hrvatska
72. Igor Štiks, pisac, Hrvatska
73. Predrag Lucić, novinar, pisac i reditelj, Hrvatska
74. Nenad Puhovski, reditelj, Hrvatska
75. Nadežda Čačinović, filozofkinja, predsjednica hrvatskog P.E.N.-a, Hrvatska
76. Slavko Goldstein, novinar, izdavač i pisac, Hrvatska
77. Slobodan Šnajder, pisac i publicista, Hrvatska
78. Miljenko Jergović, pisac, novinar, Hrvatska
79. Sibila Petlevski, spisateljica, Hrvatska
80. Žarko Puhovski, profesor filozofije politike, Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska
81. Urša Raukar, glumica, Hrvatska
82. Heni Erceg, novinarka, Hrvatska
83. Ivica Đikić, novinar i pisac, Hrvatska
84. Drago Pilsel, novinar, Hrvatska
85. Predrag Matvejević, pisac i publicista, Hrvatska
86. Viktor Ivančić, novinar i pisac, Hrvatska
87. Zdravko Žima, esejista, kolumnista i književni kritičar, Hrvatska
88. Slavenka Drakulić, spisateljica i novinarka, Hrvatska
89. Borut Šeparović, pozorišni reditelj, Hrvatska
90. Dino Mustafić, reditelj, BiH
91. Jasmila Žbanić, rediteljka, BiH
92. Nenad Veličković, pisac, BiH
93. Haris Pašović, reditelj, BiH
94. Ermin Bravo, glumac, BiH
95. Goran Samardžić, pisac, BiH
96. Selma Spahić, rediteljka, BiH
97. Damir Uzunović, pisac, BiH
98. Braco Dimitrijević, konceptualni umjetnik, BiH
99. Safet Zec, slikar, BiH
100. Danis Tanović, reditelj, BiH
101. Dragan Jovičić, glumac, BiH
102. Zlatko Topčić, dramski pisac, BiH
103. Amir Imširević, pisac, BiH
104. Ališer Sijarić, kompozitor, BiH
105. Dejan Zorić, glumac, BiH
106. Jusuf Hadžifejzović, konceptualni umjetnik, BiH
107. Azem Vllasi, advokat, Kosovo
108. Eliza Hoxha, pjevačica, Kosovo
109. Doruntina Basha, dramaturškinja, Kosovo
110. Enver Petrovci, glumac i reditelj, Kosovo
111. Zana Hoxha Krasniqi, rediteljka, Kosovo
112. Veton Nurkollari, reditelj, Kosovo
113. Bekim Lumi, reditelj, Kosovo
114. Kushtrim Hoxha, glumac, Kosovo
115. Engjëllushe Morina, Inicijativa za stabilnost, Kosovo

116. Biljana Vankovska, profesor, politikolog, Filozofski fakultet, Makedonija
117. Venko Andonovski, pisac i profesor, Filološki fakultet, Makedonija
118. Dimitar Mirčev, politikolog , profesor, Makedonija
119. Jasna Kotevska, spisateljica i profesorka, Filološki fakultet, Makedonija
120. Gordana Siljanovska-Davkova, profesor, Pravni fakultet, Makedonija
121. Ljubomir Cuculovski, filozof, profesor, Filozofski fakultet, Makedonija
122. Risto Lazarov, pisac, Makedonija
123. Iso Rusi, novinar, Makedonija
124. Elizabeta Šeleva, spisateljica i profesorka, Filološki fakultet, Makedonija
125. Katerina Kolozova, profesorka filozofije i ženskih studija, Makedonija
126. Daut Dauti, novinar i publicista, Makedonija
127. Jovan Donev, profesor, Evrobalkan, Makedonija
128. Bajruš Mjaku, glumac, Makedonija
129. Ferid Muhić, pisac i profesor u penziji, Makedonija
130. Vladimir Petruševski, pisac i profesor, Prirodno-matematički fakultet, Makedonija
131. Robert Alagozovski, pisac, Makedonija
132. Irena Stefoska, istoričar, Institut za nacionalnu istoriju, Makedonija
133. Visar Viška, glumac i producent, Makedonija
134. Maja Bojadžievska, profesor, Filološki fakultet, Makedonija
135. Svetlana Antić-Jovčevska, novinar, Makedonija
136. Slavica Indževska, zamjenica izvršnog direktora, Institut otvoreno društvo, Makedonija
137. Siniša Stanković, pisac i novinar, Makedonija
138. Konstantin Testorides, novinar, Makedonija
139. Slogana Dimiškovska, novinar, Makedonija
140. Biljana Tanurovska-Kulavkovska, Lokomotiva: Nove inicijative u umjetnosti i kulturi, Makedonija
141. Šenka Kolozova, glumica, Makedonija
142. Halil Zendeli, pisac i izdavač, Makedonija
143. Zoran Arsovski, slikar, Makedonija
144. Liljana Dirjan, spisateljica, Makedonija
145. Dragana Zarevska, umjetnica, Makedonija